

v ě d'. Těchto zákonných předpokladů odvolatel vůbec netvrdil ani neprokazoval. Řízení výpovědní tehdejšíím vlastníkem domu čp. 192 a) nebylo vůbec navrženo a není tedy zjištěno, že nynější místnosti byly náhradními místnostmi při zavedeném řízení výpovědním podle §u 1 odst. 2 č. 9, 12, 13 zákona, jak to v odst. (1) §u 31 cit. zákona se výslovně žádá. Nepožívá tedy žalované družstvo ochrany nájemníků podle odst. (2) §u 31 tohoto zákona, jak v odvolání se snaží dovoditi. Byla-li mezi dřívějším vlastníkem domu pouze na tři léta nájemní smlouva, která končila v roce 1922, nelze se domnívati, že tato smlouva byla automaticky prodloužena s týmž výpovědním termínem i po této době. Tuto okolnost musilo by žalované družstvo prokázati, což se však nestalo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Právní názor dovolatelův nelze schváliti. Smysl předpisu §u 1120 obč. zák. je, že se nájemní smlouva, uzavřená na určitý čas, zcizením nájemního předmětu, pokračováním v nájmu po zcizení proměňuje v nájemní smlouvu uzavřenou na neurčitý čas s výpovědním právem oběma smluvními stranám stejně příslušejícím, a že jako nabyvatel nájemného předmětu, má i nájemník právo, po zcizení nájemního předmětu, bez ohledu zda bylo smlouveno další trvání nájemního poměru, dáti výpověď v zákonité lhůtě výpovědní. Z toho plyne, že se zcizením nájemního předmětu nájemní smlouva podle §u 1120 obč. zák. proměňuje ve smlouvu od obou smluvních stran v zákonité době vypověditelnou. Třebas by při zcizení nájemního předmětu smluvní strany neužily svého výpovědního práva a pokračovaly v nájemní smlouvě po zcizení nájemního předmětu podle §u 1120 obč. zák. přetvořené a přeměněné, tedy nikoli v původní smlouvě nájemní s půlletní lhůtou výpovědní, přece platí pro tuto na neurčitou dobu mlčky uzavřenou smlouvu zákonitá a proto čtvrtletní lhůta výpovědní, leda že bylo dokázáno, že při nové úpravě nájemního poměru smlouvena byla delší nebo kratší než zákonitá výpovědní lhůta. Podle č. 4 §u 503 c. ř. s. uplatněný důvod není opodstatněn ani potud, pokud se dovolatel odvolává na předpis §u 31 (2) zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n., prohlašuje nesprávným právní názor odvolacího soudu, považujícího za náhradní byty, pronajaté dle ustanovení §u 1 (2) čís. 9, 12, 13 ty náhradní byty, které po rozumu nového zákona o ochraně nájemníků musily býti opatřeny, by jejich nynější nájemníkům mohla býti dána výpověď z jejich dřívějšího bytu. Dovolatel míní, že předpis o náhradních bytech dlužno vztahovati i na takové byty, které byly mimosoudně bez soudního svolení ku výpovědi fakticky, jako náhradní byty dány, ale pro toto jeho právní mínění není opory v zákoně, jak správně a obsažně dovodil již soud odvolací, takže postačí, bude-li poukázáno ku jeho důvodům.

Čís. 4286.

Oddělovací právo zaniká za podmínek §u 12 konk. řádu samočinně. Odpůrčí žaloba nemá tu místa, aniž lze zjišťovati rozsudkem, že oddělovací právo zaniklo, a domáhati se výmazu zástavního práva.

(Rozh. ze dne 21. října 1924, Rv II 397/24.)

Úpadková podstata Maxe B-a a firmy Vilek B. a spol. domáhala se na Kamile B-ové uznání, že exekuční vklad na 1/2 Maxe K-a domu č. p. 1 jest odpíratelný, a že žalovaná jest povinna svoliti k výmazu tohoto exekučního práva zástavního, jinak že by byl podle rozsudku povolen exekučně. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

S hlediska dovolacího důvodu Šu 503 čís. 4 c. ř. s. není dovolání opodstatněno, třebaže nelze s právními názory nižších soudů ve všech směrech plně souhlasiti. Nižšími stolicemi bylo zjištěno, že k žádosti žalované Kamily B-ové ze dne 13. ledna 1922 byl usnesením okresního soudu ze dne 21. ledna 1922 povolen podle notářského spisu, ve smyslu Šu 3 not. ř. vykonatelného, ze dne 3. února 1896 vnucený vklad práva zástavního na polovici Maxe B-a, manžela žalované, k domu, pro pohledávku věna žalované 7.000 Kč, a že dne 24. února 1922 byl o jmění veřejné obchodní společnosti Vilek B. a spol. a dne 27. února 1922 o jmění Maxe B-a jako osobně ručícího společníka této společnosti vyhlášen úpadek. Není tudíž sporno, že ode dne, kdy žalovaná nabyla exekucí zajištění své pohledávky na polovici úpadcova domku a tedy též právo na oddělení uspokojení z ní, do zahájení úpadkového řízení neuplynulo 60 dnů. Podle Šu 12 konk. ř. zanikají oddělovací práva v této době nabytá zahájením úpadku a obživnou jen, byl-li úpadek podle Šu 166 konk. ř. zrušen, o který případ tu však nejde. Zanikají sama sebou, aniž je třeba právního jednání buď správce úpadkové podstaty nebo jiné osoby, a to i tehdy, když správce úpadkové podstaty o nich a o splnění podmínek Šu 12 konk. ř. ani nemá vědomosti. Není proto ani třeba odpůrčí žaloby. Ta je dokonce podle povahy věci vyloučena, neboť je podle pojmu odpůrčí žaloby jejím předpokladem, aby právní jednání, jemuž se odporuje, bylo věřitelům škodlivé, o škodlivosti jeho však nemůže býti řeči, když oddělovací právo samočinně již zaniklo. Právem proto nižší soudy odpůrčí žalobu, třebaže z jiných důvodů, zamítly. Osud žaloby nemůže zachrániti ani pokus žalobcův, žalobu opřítí o ustanovení Šu 12 konk. ř. Bylo již uvedeno, že oddělovací právo podle tohoto předpisu konk. řádu zaniká samočinně, mocí zákona. Nemá tudíž ani smyslu ani účelu a je proto nedovoleno, ještě zvlášť zjišťovati rozsudkem, že je bezúčinné. Pokud se žaloba domáhá mimo to výmazu exekučního práva zástavního, odporuje přímo znění a smyslu citovaného předpisu. Výmaz exekučního práva zástavního se rovná úplnému zrušení exekuce zahájené vnuceným zřízením tohoto práva. Podle Šu 12 konk. ř. může však býti jen žádáno, aby bylo zastaveno exekuční z p e n ě ž e n í předmětu zástavy, nikoli e x e k u c e sama. Dále stanoví odstavec (3) téhož Šu, že jest část výtěžku na oddělovací právo připadající pojmuti do úpadkové podstaty. Má-li však na oddělovací právo při rozvrhu výtěžku něco připadnouti, je toho nezbytným předpokladem podle Šu 216 čís. 4 c. ř. s., by zástavní právo pro ně zřízené alespoň formálně ještě vážlo. Konečně nutno také míti zřetel k okolnosti, že zánik oddělovacího práva je toliko podmíněný a že toto právo zase ob-

živne, byl-li úpadek podle Šu 166 konk. ř. zrušen. Obživení práva zástavního — alespoň v původním pořadí — bylo by však podle zásad knihovního řádu vyloučeno, kdyby exekuční zástavní právo bylo bývalo za úpadkového řízení knihovně vymazáno. Nemůže se proto úpadková podstata důvodně tohoto výmazu domáhati, zejména, když — jak do-
líčeno — nemá na něm sebe menšího praktického zájmu. Tento nemůže ani nahraditi poukazem, že povolanými soudy nebylo prý podle předpisu Šu 12 postupováno, neboť nápravu toho lze po případě hledati v opravném řízení, nikoli však žalobou podle zákona nepřipustnou.

Čís. 4287.

Zadržovací právo dle práva občanského a dle práva obchodního. Dlužník může jistotu, zamezující zadržovací právo podle obchodního zákona, zříditi dříve ještě, než věřitel zakročil o prodej zadržovaného předmětu.

(Rozh. ze dne 21. října 1924, Rv II 543/24.)

Žalobce domáhal se na žalované vydání soustruhu v udánlivé ceně 12.000 Kč, jež byl svěřil žalované do komise. Žalovaná uplatňovala k soustruhu zadržovací právo pro pohledávku 160 Kč proti žalobci. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Odvolání nelze upřítí oprávněnosti, neboť soud první stolice neposoudil věc správně po stránce právní, vysloviv názor, že žalovaná, uplatňujíc zadržovací právo dle Šu 313 obch. zák. pro pohledávku 160 Kč, může sporný stroj dále zadržeti, ačkoliv byla zajištěna jiným způsobem. Účel zadržovacího práva dle Šu 313 obch. zák. jest pouze ten, by věřitel byl zajištěn za svou pohledávku, příslušející mu vůči majiteli zadržené věci. Poskytne-li dlužník věřiteli jiné zajištění, jest tento povinen věc zadržanou vydati, neboť jinak by si věřitel mohl lehce vynutiti zaplacení pohledávky i po právu nepozůstávající (viz kom. k obch. zák. Staub-Pisko čl. 315 a Canstein Handelsrecht II. str. 27 násl.). Poněvadž žalobce složil u svého právního zástupce k zajištění pohledávky žalované 500 Kč a tento se osobně zaručil, že vyplatí 160 Kč s přísl. žalované, jak souhlasným udáním obou stran je zjištěno, a zajištění toto pro nepatrnou pohledávku 160 Kč lze považovati za dostatečné — ostatně nabízel žalobce žalované zajištění způsobem, jaký by ona sama žádala — bylo žalobní prosbě vyhověti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Že dovolatelce (žalované) přísluší obchodněprávní zadržovací právo na soustruh, který jí žalobce svého času dal do komise a který jest dosud v jejím držení, pokud se týče v disposiční moci, tomu nebylo žalobcem ani odpíráno a žalobce naopak toto zadržovací právo uznal tím, že zřídil pro žalovanou k odvrácení tohoto práva způsobem, v žalobě blíže naznačeným a uvolil se ve sporu složit i jinakou jistotu, kterou by žalovaná určila. Žalovaná však jest na právním omylu, míníc, že